

's-Hertogenbosch

Sportparticipatie 2020 Volwassenen

Onderzoek & Statistiek
Mei 2021

Samenvatting

Dit is het tiende sportonderzoek onder inwoners van 18 jaar en ouder uit de gemeente 's-Hertogenbosch. Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de afdeling Sport en Recreatie. Het doel hiervan is om inzicht te krijgen in de mate waarin inwoners sporten en bewegen, waar en op welke wijze dit gebeurt. De resultaten van het onderzoek worden gebruikt voor het opstellen en evalueren van het sport- en beweegbeleid.

Eind oktober 2020 zijn 9.192 inwoners aangeschreven voor het onderzoek, waarvan 2.165 de vragenlijst schriftelijk of digitaal hebben ingevuld. Dat is een respons van 24%. Daarnaast hebben 201 mensen de vragenlijst via een open link ingevuld. Deze open link is verspreid via sociale media en de Bossche Omroep.

De belangrijkste uitkomsten:

40% is (tijdelijk) minder gaan sporten in coronatijd, terwijl 16% juist méér

Het merendeel van de inwoners geeft eind 2020 aan dat er sinds de eerste corona maatregelen van maart iets is veranderd in hun sportgedrag. Zo geeft 40% aan dat zij (tijdelijk) minder zijn gaan sporten; vooral lager opgeleiden, inwoners met een niet-westerse migratieachtergrond en inwoners met ernstig overgewicht. Tegelijkertijd is 16% juist méér gaan sporten. Anderen sporten meer thuis (17%), meer in de openbare ruimte (7%) of zijn een andere sport gaan doen (7%).

Bijna de helft van de inwoners voldoet aan de beweegrichtlijnen

Nieuw vanaf dit jaar is dat we de landelijke beweegrichtlijnen meten. Voorheen werd de Nederlandse norm voor gezond bewegen gemeten. 45% van de inwoners voldoet aan de beweegrichtlijnen; dat aandeel is lager dan het landelijk gemiddelde. Relatief veel inwoners uit Rosmalen zuid voldoen aan de beweegrichtlijnen. Sommige groepen zijn juist ondervertegenwoordigd: 50-plussers, inwoners met een niet-westerse migratieachtergrond, laag opgeleiden, inwoners met een laag inkomen en inwoners met (ernstig) overgewicht.

Inwoners brengen dagelijks ongeveer 7 uur zittend door

Ook nieuw vanaf dit jaar is dat we het zitgedrag van inwoners meten. Gemiddeld brengen inwoners 6,9 uur per dag zittend door, zoals tijdens het eten, in een auto of achter een computer of smartphone. Onder mannen, inwoners tussen 18-49 jaar, hoog opgeleiden, inwoners met een hoog inkomen, inwoners met een gezond gewicht en inwoners die niet voldoen aan de beweegrichtlijnen is het gemiddeld aantal zituren hoger dan onder andere groepen. Dit geldt alleen voor de doordeweekse dagen.

Bijna de helft van de inwoners sport minimaal wekelijks

Met de methode om de nieuwe beweegrichtlijnen te meten, kan ook het aandeel wekelijkse sporters berekend worden. 49% van de inwoners doet ten minste één keer per week aan sport (dit cijfer is niet goed vergelijkbaar met landelijke cijfers). Met name in Rosmalen zuid doen relatief veel inwoners wekelijks aan sport. Sommige groepen zijn juist ondervertegenwoordigd: 65-plussers, inwoners met een niet-westerse migratieachtergrond, laag opgeleiden, inwoners met (ernstig) overgewicht en inwoners die niet voldoen aan de beweegrichtlijnen.

De meest beoefende sporten zijn fitness, hardlopen/joggen, wandelen en fietsen

Fitness blijft veruit de meest beoefende sport door inwoners. Gevolgd door sporten in de openbare ruimte: hardlopen/joggen, wandelen en fietsen zoals wielrennen en mountainbiken. Dezelfde sporten staan in de top vier als twee jaar geleden.

Een kwart van de inwoners heeft het afgelopen jaar helemaal niet gesport

26% van de inwoners heeft de afgelopen 12 maanden helemaal niet gesport. De meest genoemde redenen zijn: “mijn gezondheid laat het momenteel niet toe”, “ik heb al voldoende beweging in mijn dagelijkse leven” en “tijdgebrek”.

De meeste inwoners sporten ongeorganiseerd of zelf georganiseerd

De meeste inwoners beoefenen hun sport ongeorganiseerd of zelf georganiseerd, dus op eigen initiatief (44%). Zij regelen dit zelf en sporten alleen of samen met vrienden, familie of een sportmaatje. Gevolgd door sporten als lid van een fitnesscentrum, zwembad of andere commerciële sportaanbieder (32%) of als lid van een sportvereniging (27%). Omdat deze vraag anders is gesteld, kunnen we geen vergelijking maken in de tijd.

Iets meer inwoners zijn ontevreden over sportmogelijkheden bij verenigingen

66% van de inwoners vindt de sportmogelijkheden bij sportverenigingen (ruim) voldoende; het aandeel is (verder) afgenomen vergeleken met voorgaande jaren. 8% beoordeelt de mogelijkheden als matig of onvoldoende; een lichte toename ten opzichte van 2018. Dit kan misschien te maken hebben met de coronatijd. Met name inwoners uit de Binnenstad en Vinkel zijn minder tevreden dan gemiddeld.

Minder inwoners zijn ontevreden over sportmogelijkheden in de openbare ruimte

58% van de inwoners vindt de sportmogelijkheden in de openbare ruimte (ruim) voldoende in de gemeente. 18% vindt deze matig of onvoldoende; dat aandeel is lager dan in 2018 (22%). Daarnaast vindt 62% van de inwoners de kwaliteit van de sportvoorzieningen in de gemeente (ruim) voldoende; 7% vindt de kwaliteit matig of onvoldoende. Hierbij zijn geen opvallende ontwikkelingen in de tijd.

Meer inwoners neutraal/geen mening over sportmogelijkheden in de eigen buurt

65% van de inwoners beoordeelt de sportmogelijkheden in de eigen buurt als (ruim) voldoende; dit aandeel is lager dan in 2018. Het gaat bijvoorbeeld om sporten en bewegen in de openbare ruimte, bij sportverenigingen, buurthuizen of sportscholen in de buurt. 14% vindt deze mogelijkheden matig of onvoldoende. Als we kijken naar de verschillen tussen wijken zijn inwoners uit de Binnenstad en Vinkel het minst tevreden.

Ongeveer 1 op de 6 inwoners mist een bepaalde sportvoorziening

Aan inwoners is gevraagd of zij sportvoorzieningen in de gemeente missen. De meeste inwoners (62%) missen geen sportvoorzieningen. 16% mist wél een sportvoorziening. Dat is iets minder dan in 2018 (18%), maar het verschil is niet significant. Ze missen vooral sportvoorzieningen gericht op een bepaalde sporttak en sportvoorzieningen in de openbare ruimte.

1 op de 10 inwoners doet vrijwilligerswerk op het gebied van sport

10% van de inwoners doet wel eens vrijwilligerswerk op het gebied van sport. In Rosmalen zuid en Nuland is het aandeel sportvrijwilligers het hoogst; in Noord en West het laagst. De meeste sportvrijwilligers ervaren voldoende ondersteuning en waardering bij het uitvoeren van hun vrijwilligerswerk. Een klein deel (2%) heeft behoefte aan (extra) ondersteuning.

Zo'n 1 op de 10 inwoners weet niet de weg naar informatie, maar wil dit wel weten

Aan inwoners is gevraagd of zij weten waar zij terecht kunnen voor informatie, vragen en advies over het onderwerp sport en bewegen. 55% van de inwoners geeft aan ‘ja, dat weet ik precies’ of ‘ja, ongeveer wel’. 33% zegt ‘nee, en ook geen informatie over nodig’. 11% geeft echter aan ‘nee, maar wil het wel weten’; met name veel inwoners in de Binnenstad.

1. Inleiding

Dit is het tiende sportonderzoek onder inwoners van 18 jaar en ouder uit de gemeente 's-Hertogenbosch. Dit onderzoek vindt elke twee jaar plaats in opdracht van de afdeling Sport en Recreatie. De afdeling wil graag inzicht krijgen in de mate waarin inwoners sporten en bewegen, waar en op welke wijze dit gebeurt. De uitkomsten van het onderzoek worden gebruikt voor het opstellen en evalueren van het sport- en beweegbeleid.

Het onderzoek is eind oktober 2020 uitgezet en 6 december gesloten. 9.192 inwoners zijn aangeschreven voor het onderzoek waarvan 2.165 de vragenlijst schriftelijk of digitaal hebben ingevuld. De respons is 24%; dat is gelijk aan de respons twee jaar eerder. Daarnaast hebben 201 mensen de vragenlijst via een open link ingevuld. Deze open link is verspreid via sociale media en de Bossche Omroep. De belangrijkste uitkomsten van het onderzoek vindt u in deze rapportage.

Als vergelijking met eerder of ander onderzoek mogelijk is, is dit vermeld. Alle percentages zijn afgerond op hele procenten. Door afronding kan een totaal boven of onder de 100% uitkomen. Tussen de jaren en tussen wijken zijn significantietoetsen uitgevoerd. De (significante) resultaten zijn in deze rapportage beschreven. Significant wil zeggen dat het onwaarschijnlijk is dat de uitkomst op toeval berust. Soms is een verschil groot, maar toch niet significant. Dat komt omdat de percentages schattingen zijn van de werkelijke percentages. Hoe meer respondenten, hoe beter de schatting. Bij de wijken is het aantal respondenten soms niet zo groot. De onbetrouwbaarheid wordt dan groter en een gevonden verschil is dan niet significant.

Corona en sport

Medio december 2019 startte de uitbraak van een nieuw coronavirus in China. Het virus heeft zich daarna wereldwijd verspreid. Sinds maart 2020 heeft Nederland te maken met de uitbraak van het coronavirus. De uitbraak van het virus raakt onze samenleving hard.

De afdeling Sport en Recreatie wil graag weten hoe het sporten en bewegen in de gemeente 's-Hertogenbosch zich ontwikkelt. Daarom is ervoor gekozen om ook in coronatijd een onderzoek uit te zetten. Om de invloed van het coronavirus inzichtelijk te maken, is een extra vraag toegevoegd.

Inhoud

Samenvatting.....	2
1. Inleiding.....	4
2. Beweeggedrag.....	5
3. Zitgedrag.....	7
4. Sportgedrag.....	9
5. Sportvereniging.....	12
6. Sportvoorziening.....	14
7. Vrijwilligerswerk en sport.....	18
8. Informatie over sport en bewegen.....	20

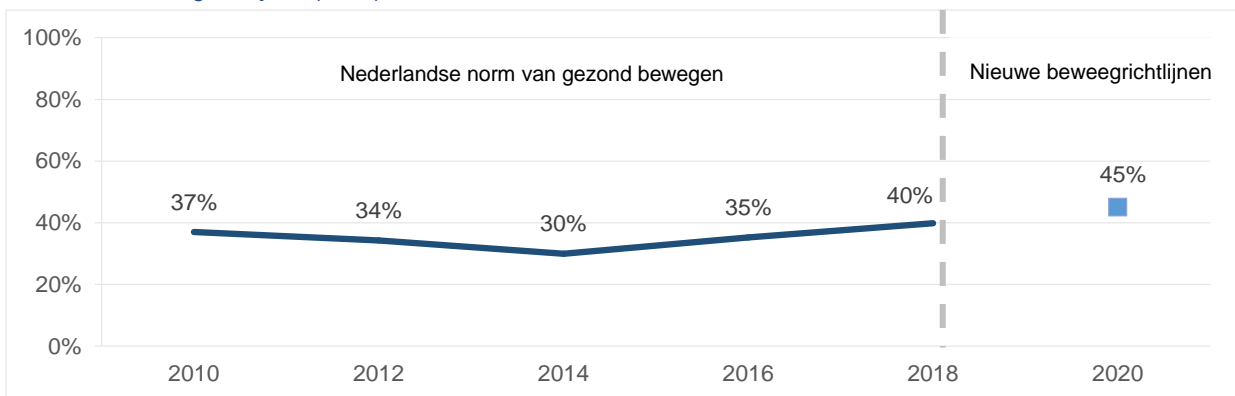
2. Beweeggedrag

Dit hoofdstuk gaat over de mate waarin inwoners voldoen aan de landelijke beweegrichtlijnen.

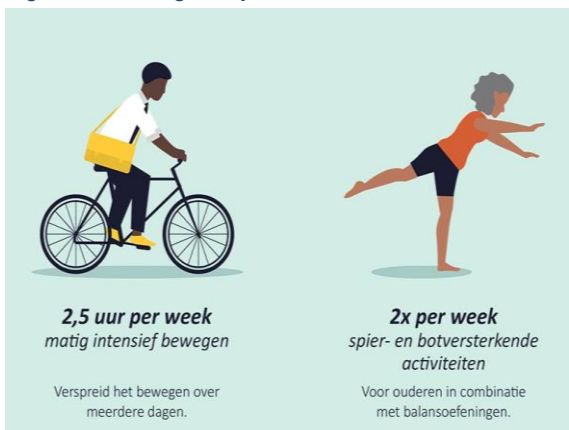
Bijna de helft van de inwoners voldoet aan de landelijke beweegrichtlijnen

Nieuw vanaf dit jaar is dat we de landelijke beweegrichtlijnen meten. Voorheen werd de Nederlandse norm voor gezond bewegen gemeten. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft op basis van advies van de Gezondheidsraad in 2017 nieuwe beweegrichtlijnen opgesteld. Volgens deze richtlijnen zouden volwassenen wekelijks ten minste twee en een half uur matig intensief moeten bewegen. Ook worden spier- en botversterkende activiteiten aanbevolen. 45% van de inwoners voldoet aan de beweegrichtlijnen. Het meten van het beweeggedrag is nieuw. Dus we kunnen geen vergelijking in de tijd maken.

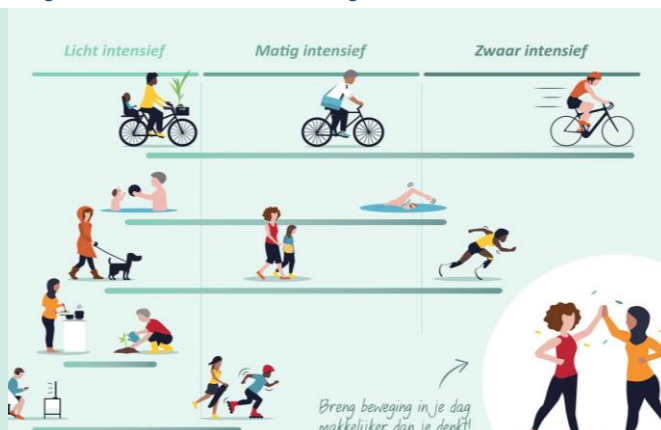
Figuur 1 % inwoners vanaf 18 jaar dat voldoet aan de Nederlandse norm voor gezond bewegen (2010-2018) en de nieuwe beweegrichtlijnen (2020)

Figuur 2 Beweegrichtlijnen voor volwassenen

Figuur 3 Intensiviteit van bewegen

Bron: Kenniscentrum Sport en Bewegen.

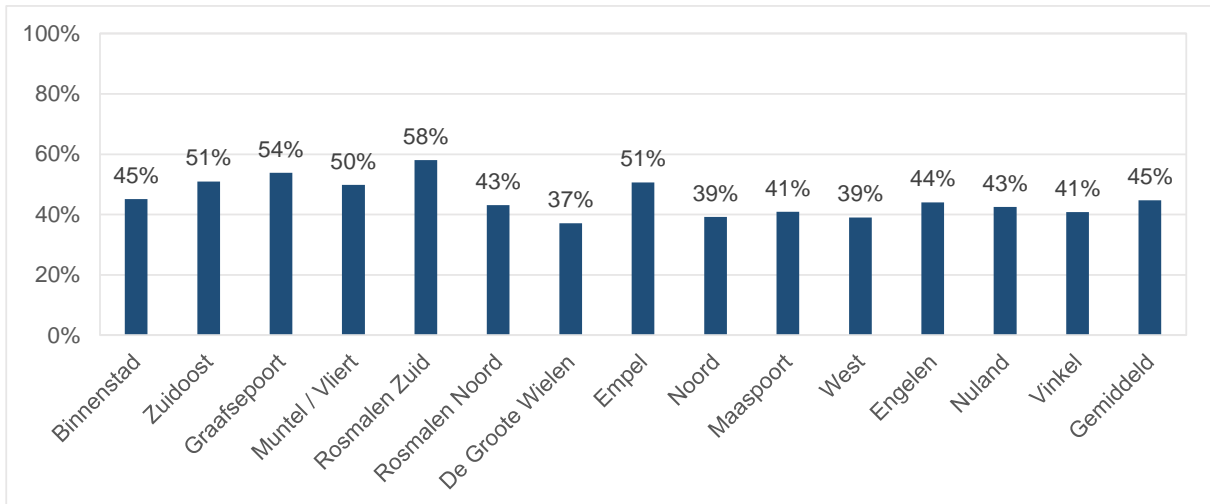
Vergelijking met landelijk

In de gemeente 's-Hertogenbosch voldoet eind 2020 48% van de 18 t/m 64 jarigen aan de beweegrichtlijnen. Onder de 65-plussers is dat 33%. Ter vergelijking: in Nederland voldoet 56% van de 18 t/m 64 jarigen in 2020 aan de beweegrichtlijnen. Van de Nederlanders van 65 jaar en ouder is dat 42%.

Relatief veel inwoners uit Rosmalen zuid voldoen aan de beweegrichtlijnen

In Rosmalen zuid (58%) is het aandeel inwoners dat voldoet aan de landelijke beweegrichtlijnen het hoogst van alle wijken én hoger dan gemiddeld in 's-Hertogenbosch (45%). In de Grote Wielen (37%), Noord (30%) en West (39%) is het aandeel het laagst, maar wijken de resultaten niet significant af van het gemiddelde in 's-Hertogenbosch.

Figuur 4 % inwoners vanaf 18 jaar dat voldoet aan de beweegrichtlijnen, naar wijk

Verschillen naar achtergrondkenmerken

Behalve de verschillen tussen wijken zijn er ook verschillen naar achtergrondkenmerken zichtbaar. 50-plussers, inwoners met een niet-westerse migratieachtergrond, laag opgeleiden, inwoners met een laag inkomen en inwoners met overgewicht voldoen relatief minder vaak aan de beweegrichtlijnen. Het verschil tussen mannen en vrouwen is statistisch niet significant.

Tabel 1 % inwoners vanaf 18 jaar dat voldoet aan de beweegrichtlijnen, naar achtergrondkenmerken

Kenmerk		% inwoners
Geslacht	Man	48%
	Vrouw	43%
Leeftijd	18-39 jaar	52%
	40-49 jaar	50%
	50-64 jaar	42%
	65+ jaar	33%
Migratieachtergrond	Nederlandse achtergrond	45%
	Westerse	61%
	Niet-westers	28%
Opleiding	Laag	27%
	Midden	40%
	Hoog	52%
Netto inkomen	Laag	29%
	Midden	43%
	Hoog	53%
BMI	Te licht	41%
	Gezond gewicht	49%
	Overgewicht	39%
	Ernstig overgewicht	31%
Totaal	Gemeente 's-Hertogenbosch	45%

3. Zitgedrag

De Gezondheidsraad adviseert om veel stilzitten te beperken. Veel zitten lijkt samen te hangen met een hoger risico op bijvoorbeeld hart- en vaatziekten en diabetes type 2. In dit hoofdstuk staat het zitgedrag van de inwoners centraal.

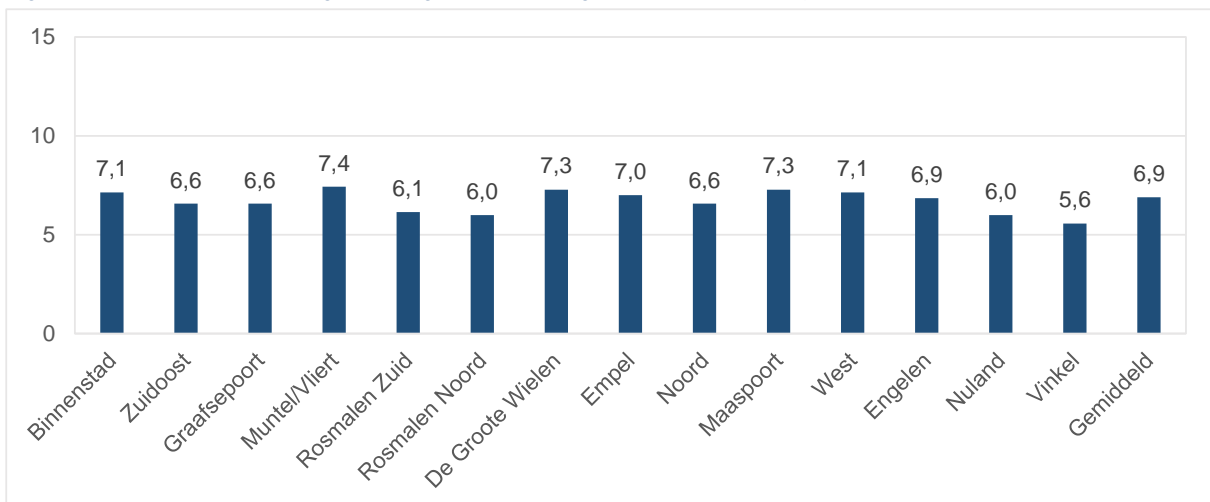
Inwoners brengen dagelijks ongeveer 7 uur zittend door

Nieuw vanaf dit jaar is dat we het zitgedrag meten. Aan inwoners is gevraagd hoeveel uur per dag ze gemiddeld zittend doorbrengen in de vier weken voorafgaand aan het onderzoek. Gemiddeld brengen inwoners 6,9 uur per dag zittend door, zoals tijdens het eten, (krant) lezen of bijpraten, achter een computer, smartphone of televisie, in een auto, bus, trein of scootmobiel. In het weekend (6,0 uur) zitten inwoners minder dan doordeweeks (7,0 uur). Het meten van het zitgedrag is nieuw. Dus we kunnen geen vergelijking in de tijd maken. De landelijke cijfers zijn niet goed vergelijkbaar, omdat het zitgedrag daar veel uitgebreider bevraagd wordt.

In Muntel/Vliert en de Grootte Wielen is het gemiddeld aantal zituren het hoogst

Inwoners uit Muntel/Vliert (7,4 uur) en de Grootte Wielen (7,3 uur) brengen dagelijks veel uren zittend door. Onder inwoners uit Rosmalen zuid (6,1 uur), Rosmalen noord (6,0 uur), Nuland (6,0 uur) en Vinkel (5,6 uur) is het aantal dagelijkse zituren lager dan gemiddeld in 's-Hertogenbosch (6,9 uur).

Figuur 5 Aantal zituren per dag op een gemiddelde dag in de week, naar wijk

Verschillen naar achtergrondkenmerken

Behalve de verschillen tussen wijken zijn er ook verschillen naar achtergrondkenmerken zichtbaar. Bij mannen, 18-49 jarigen, hoog opgeleiden, inwoners met een hoog inkomen, inwoners met een gezond gewicht en inwoners die niet voldoen aan de beweegrichtlijnen is het gemiddeld aantal zittingen hoger dan onder andere groepen. Dit geldt alleen voor de doordeweekse dagen.

Tabel 2 Aantal zittingen per dag op een gemiddelde dag in de week, naar achtergrondkenmerken

Kenmerk		Aantal zittingen
Geslacht	Man	7,0
	Vrouw	6,6
Leeftijd	18-39 jaar	7,4
	40-49 jaar	7,4
	50-64 jaar	6,4
	65+ jaar	6,0
Migratieachtergrond	Nederlandse achtergrond	6,9
	Westers	7,6
	Niet-westers	7,0
Opleiding	Laag	6,0
	Midden	6,0
	Hoog	7,6
Netto inkomen	Laag	5,9
	Midden	6,4
	Hoog	7,6
BMI	Te licht	5,1
	Gezond gewicht	7,0
	Overgewicht	6,6
	Ernstig overgewicht	6,9
Beweegrichtlijnen	Voldoet niet aan de beweegrichtlijnen	6,9
	Voldoet wel aan de beweegrichtlijnen	6,6
Totaal	Gemeente 's-Hertogenbosch	6,9

4. Sportgedrag

Dit hoofdstuk gaat over de mate waarin inwoners sporten, de meest beoefende sporten, de redenen om niet te sporten en over het sporten in coronatijd.

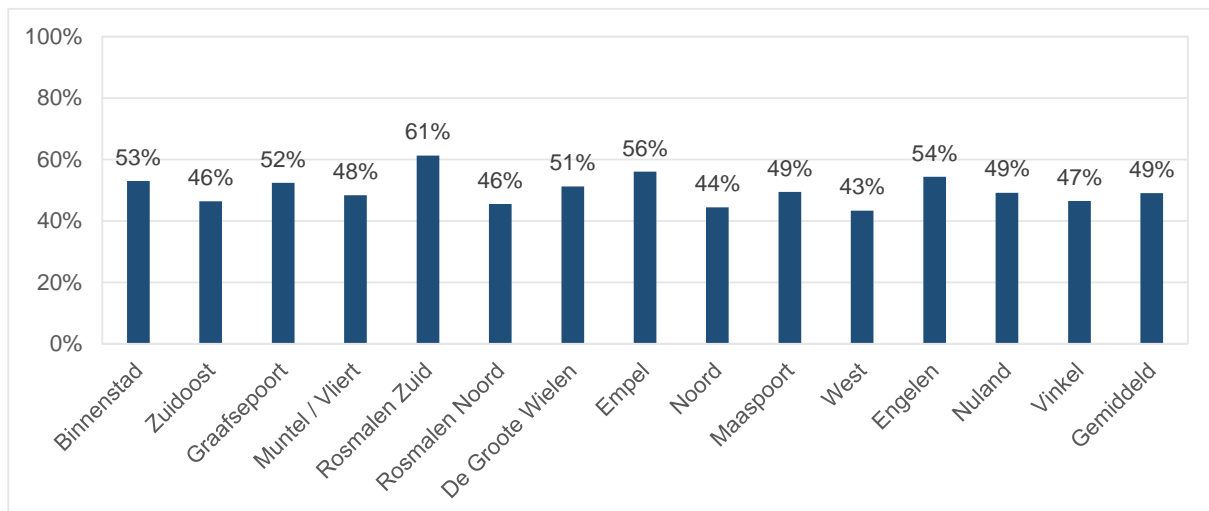
Bijna de helft van de inwoners sport minimaal wekelijks

Met de methode om de nieuwe beweegrichtlijnen te meten, kan ook het aandeel wekelijkse sporters berekend worden. Als we deze methode toepassen, blijkt dat gemiddeld 49% van de inwoners één keer per week of vaker aan sport doet. Dit cijfer is niet goed vergelijkbaar met landelijke cijfers en omdat de methode nieuw is kunnen we geen vergelijking maken in de tijd.

In Rosmalen zuid doen relatief veel inwoners wekelijks aan sport

Het aandeel wekelijkse sporters is in Rosmalen zuid (61%) hoger dan gemiddeld in 's-Hertogenbosch (49%). De resultaten van de andere wijken verschillen niet significant van het gemiddelde in 's-Hertogenbosch.

Figuur 6 % inwoners vanaf 18 jaar dat minstens wekelijks sport, naar wijk

Verschillen naar achtergrondkenmerken

Behalve de verschillen tussen wijken zijn er ook verschillen naar achtergrondkenmerken zichtbaar. Zo is bij 65-plussers, inwoners met een niet-westerse migratieachtergrond, laag opgeleiden, inwoners met (ernstig) overgewicht en inwoners die niet voldoen aan de beweegrichtlijnen het aandeel wekelijkse sporters relatief lager dan bij andere groepen.

Tabel 3 % inwoners vanaf 18 jaar dat minstens wekelijks sport, naar achtergrondkenmerken

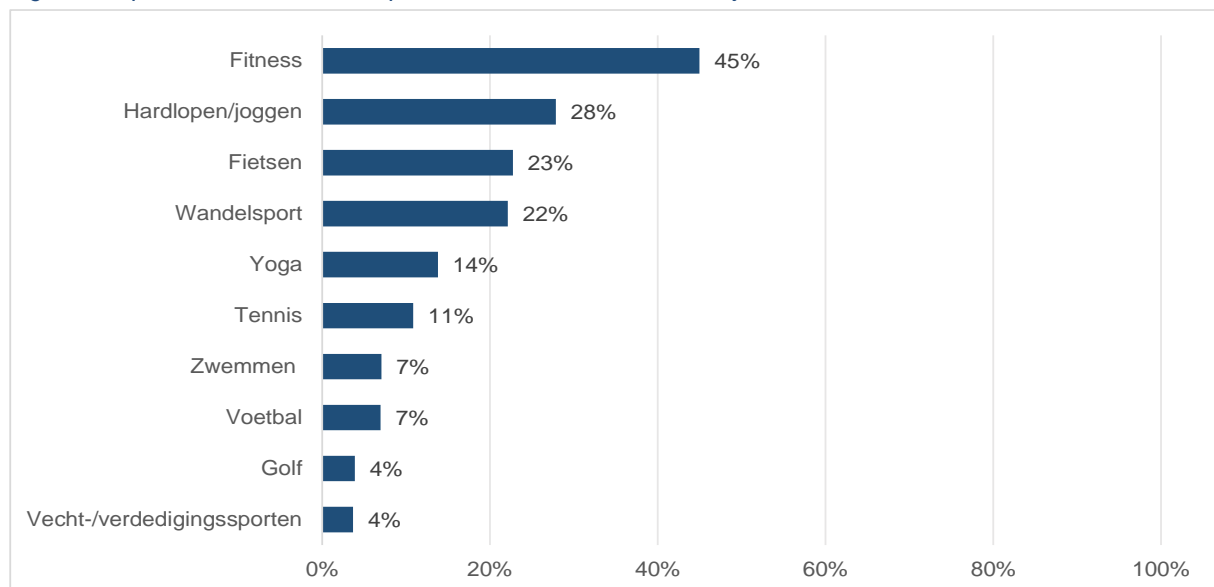
Kenmerk		% inwoners
Geslacht	Man	49%
	Vrouw	50%
Leeftijd	18-39 jaar	54%
	40-49 jaar	51%
	50-64 jaar	51%
	65+ jaar	40%
Migratieachtergrond	Nederlandse achtergrond	51%
	Westers	54%
	Niet-westers	36%

Kenmerk		% inwoners
Opleiding	Laag	27%
	Midden	47%
	Hoog	57%
Netto inkomen	Laag	36%
	Midden	49%
	Hoog	58%
BMI	Te licht	44%
	Gezond gewicht	54%
	Overgewicht	44%
	Ernstig overgewicht	31%
Beweegrichtlijnen	Voldoet niet aan de beweegrichtlijnen	32%
	Voldoet wel aan de beweegrichtlijnen	70%
Totaal	Gemeente 's-Hertogenbosch	49%

Meest beoefende sporten

Fitness is veruit de meest beoefende sport. Gevolgd door hardlopen/joggen. Ook wandelen en fietsen zoals wielrennen en mountainbiken wordt relatief veel gedaan. Hoewel deze vraag iets anders is gesteld dan voorgaande jaren, was fitness in 2018 ook de meest beoefende sport. En de sporten die je doet in de openbare ruimte blijven onverminderd populair. In 2018 stonden wandelsport, fietsen en hardlopen/joggen ook in de top vier.

Figuur 7 Top 10 meest beoefende sporten onder inwoners vanaf 18 jaar

Redenen om niet te sporten

26% van de inwoners heeft de afgelopen 12 maanden niet gesport. De belangrijkste redenen dat zij niet hebben gesport zijn: "mijn gezondheid laat het momenteel niet toe", "ik heb al voldoende beweging in mijn dagelijkse leven" en "tijdgebrek". De redenen verschillen per leeftijdsgroep. Tijdgebrek speelt met name onder 18-35 jarigen. De corona-maatregelen, drukte met werk, gezin en huishouden, kosten en gezondheid spelen een rol bij 35-55 jarigen. 55-plussers noemen gezondheidsredenen, lichamelijke problemen, de corona-maatregelen en dat ze dagelijks al voldoende bewegen.

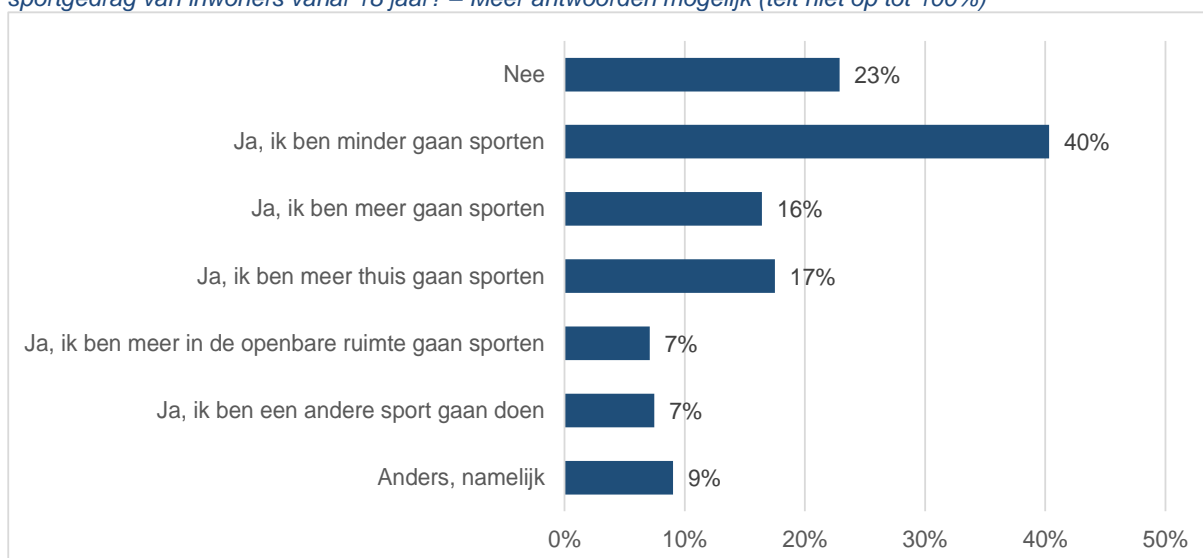
Figuur 8 Wat zijn de belangrijkste redenen dat inwoners vanaf 18 jaar niet hebben gesport?

Sporten in coronatijd: 40% is (tijdelijk) minder gaan sporten; 16% juist méér

Speciaal in deze editie is gevraagd naar sportgedrag in coronatijd. 40% geeft aan dat zij (tijdelijk) minder zijn gaan sporten; vooral lager opgeleiden, inwoners met een niet-westerse migratieachtergrond en inwoners met ernstig overgewicht. Tegelijkertijd is 16% juist méér gaan sporten. Ook wordt meer thuis gesport (17%), in de openbare ruimte gesport (7%) of wordt een andere sport gedaan (7%). Bij ‘anders, namelijk’ (9%) wordt bijvoorbeeld genoemd dat mensen geen wedstrijden meer spelen, minder zijn gaan sporten in groepsverband, door fysieke klachten (tijdelijk) niet meer kunnen sporten of helemaal gestopt zijn met sporten.

Figuur 9 In maart werden de eerste corona maatregelen aangekondigd. Wat is er sindsdien veranderd in het sportgedrag van inwoners vanaf 18 jaar? – Meer antwoorden mogelijk (telt niet op tot 100%)

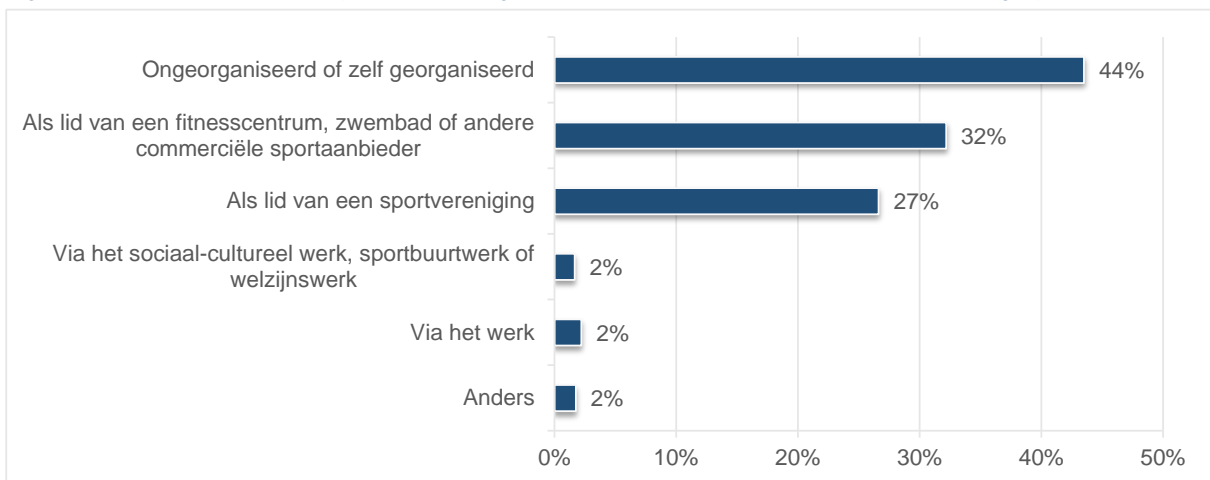
5. Sportvereniging

Sporters kunnen hun sport op verschillende manieren beoefenen. Dit hoofdstuk gaat over in welk sportverband inwoners sporten en specifiek over het sporten bij verenigingen.

De meeste inwoners sporten ongeorganiseerd of zelf georganiseerd

De meeste inwoners beoefenen hun sport ongeorganiseerd of zelf georganiseerd (44%). Zij regelen dit zelf en sporten alleen of samen met vrienden, familie of een sportmaatje. Sporten als lid van een fitnesscentrum, zwembad of andere commerciële sportaanbieder (32%) of als lid van een sportvereniging (27%) doen ook relatief veel mensen. Omdat deze vraag anders is gesteld, kunnen we geen vergelijking maken met voorgaande jaren.

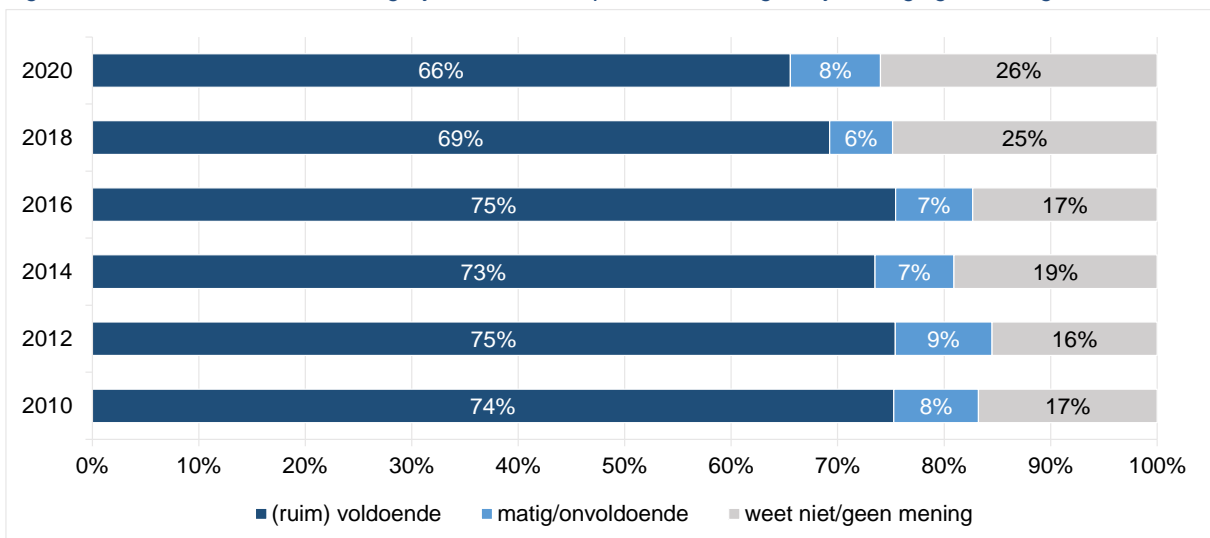
Figuur 10 % inwoners vanaf 18 jaar dat in (on)gebonden verband sport (meer antwoorden mogelijk)

Iets meer inwoners zijn ontevreden over sportmogelijkheden bij verenigingen

Aan alle respondenten is gevraagd wat zij vinden van de mogelijkheden om te sporten/bewegen bij sportverenigingen in de gemeente. Gemiddeld vindt 66% van de inwoners dat er (ruim) voldoende mogelijkheden zijn; het aandeel is (verder) afgenomen vergeleken met voorgaande jaren. 8% beoordeelt de mogelijkheden als matig of onvoldoende; een lichte toename ten opzichte van 2018. Ongeveer een kwart heeft een neutrale of geen mening.

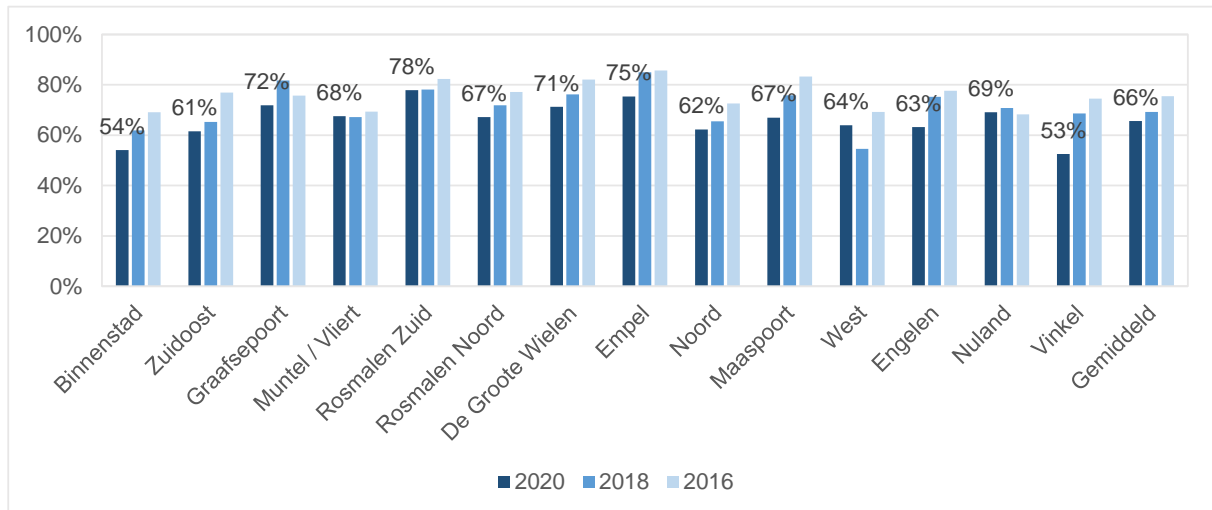
Figuur 11 Tevredenheid over de mogelijkheden om te sporten en bewegen bij verenigingen in de gemeente

Met name inwoners uit de Binnenstad en Vinkel zijn minder tevreden dan gemiddeld

In Rosmalen zuid (78%) en Empel (75%) is de tevredenheid over de mogelijkheden om te sporten/bewegen bij verenigingen hoger dan gemiddeld in 's-Hertogenbosch (66%). Onder inwoners uit de Binnenstad (54%) en Vinkel (53%) is de tevredenheid lager dan gemiddeld. De tevredenheid in de Binnenstad, Zuidoost, Maaspoort, Engelen en Vinkel is gedaald ten opzichte van 2018. In deze wijken hebben meer mensen nu een neutrale of geen mening.

Figuur 12 % tevreden over de mogelijkheden om te sporten en bewegen bij verenigingen, naar wijk

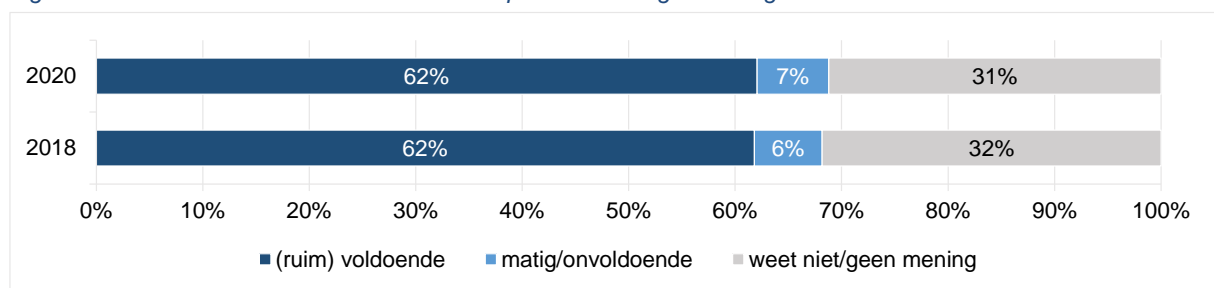
6. Sportvoorziening

Om te kunnen sporten en bewegen maken mensen veelal gebruik van voorzieningen. Dit hoofdstuk gaat over de tevredenheid met de kwaliteit van sportvoorzieningen, de mogelijkheden om te sporten in de openbare ruimte en in de eigen buurt.

Ruim 6 op de 10 inwoners zijn tevreden over kwaliteit sportvoorzieningen

Aan inwoners is gevraagd wat zij over het algemeen vinden van de kwaliteit van de sportvoorzieningen in de gemeente. Gemiddeld beoordeelt 62% van de inwoners de kwaliteit van de sportvoorzieningen als (ruim) voldoende. 7% van de inwoners vindt de kwaliteit matig of onvoldoende. Een relatief grote groep (31%) heeft een neutrale of geen mening. Er zijn geen opvallende ontwikkelingen in de tijd.

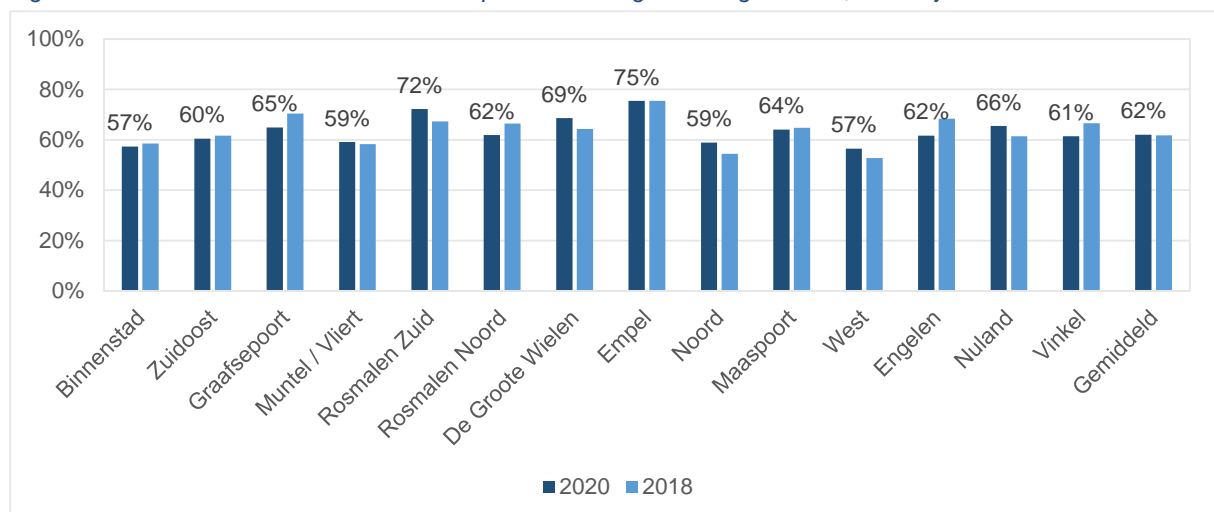
Figuur 13 *Tevredenheid over de kwaliteit van sportvoorzieningen in de gemeente*

Relatief veel inwoners uit Empel en Rosmalen zuid zijn tevreden

In Empel (75%) en Rosmalen zuid (72%) zijn inwoners meer tevreden over de kwaliteit van de sportvoorzieningen dan gemiddeld in 's-Hertogenbosch (62%). In de Binnenstad (57%) en West (57%) is de tevredenheid het laagst, maar de resultaten wijken niet significant af van het gemiddelde in 's-Hertogenbosch.

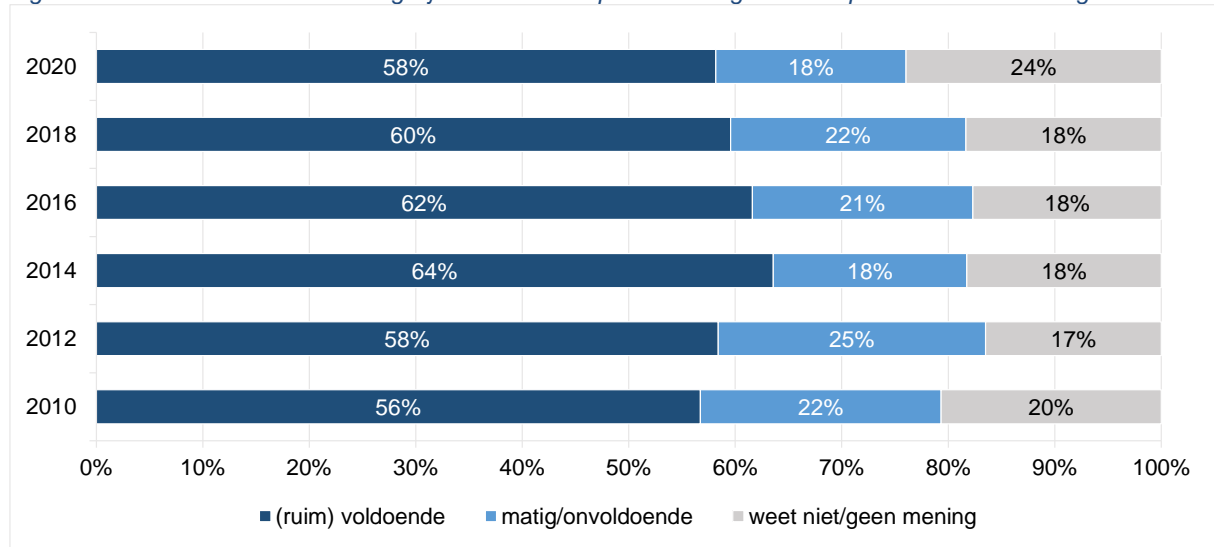
Figuur 14 *% tevreden over de kwaliteit van sportvoorzieningen in de gemeente, naar wijk*

Minder inwoners zijn ontevreden over sportmogelijkheden in de openbare ruimte

Gemiddeld beoordeelt 58% van de inwoners de mogelijkheden om te sporten/bewegen in de openbare ruimte als (ruim) voldoende. Denk bij openbare ruimte bijvoorbeeld aan pleintjes, trapveldjes, parken en bos. 18% vindt de mogelijkheden matig of onvoldoende en dat is lager dan in 2018 (22%). Een grote(re) groep is neutraal of heeft hierover geen mening (24% versus 18%).

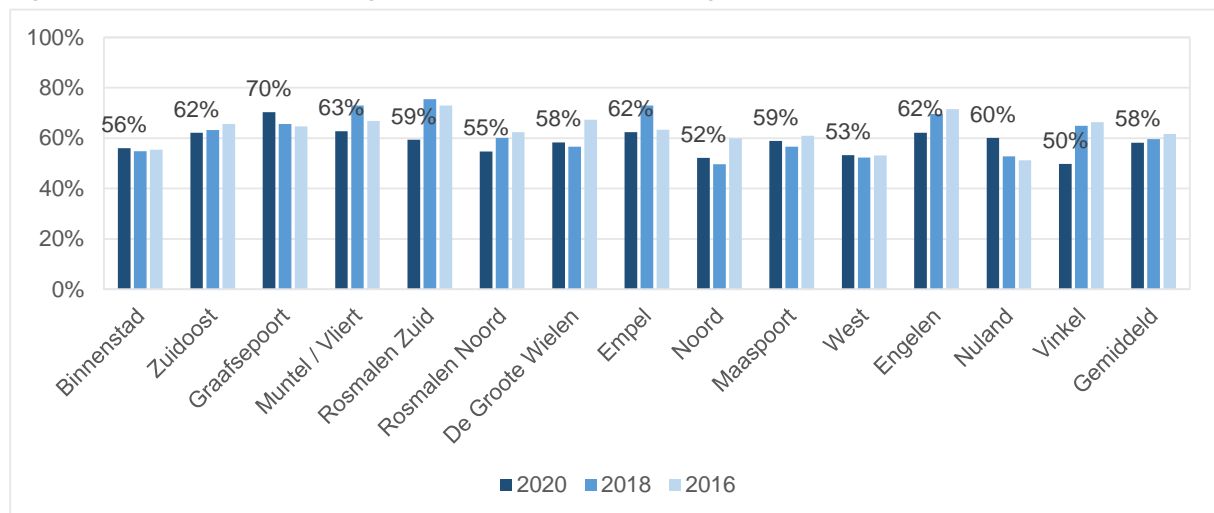
Figuur 15 Tevredenheid over de mogelijkheden om te sporten/bewegen in de openbare ruimte in de gemeente

Relatief veel inwoners uit Graafsepoort zijn tevreden

De tevredenheid van de inwoners uit Graafsepoort (70%) is hoger dan gemiddeld in 's-Hertogenbosch (58%). Verder zijn er geen significante verschillen naar wijk. Als we kijken naar de verschillen in de tijd zien we dat in Rosmalen zuid het aandeel tevreden inwoners is afgenomen.

Figuur 16 % tevreden over de mogelijkheden om te sporten/bewegen in de openbare ruimte, naar wijk

Ongeveer 1 op de 6 inwoners mist een bepaalde sportvoorziening

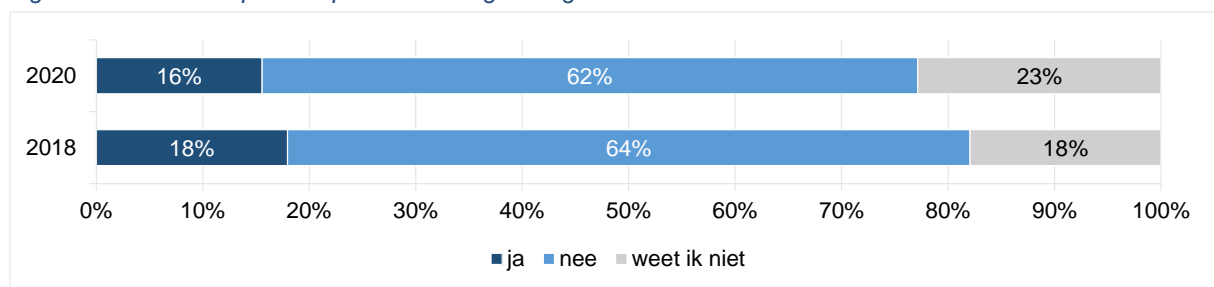
Aan inwoners is gevraagd of zij sportvoorzieningen in de gemeente missen. De meeste inwoners (62%) geven aan dat zij geen sportvoorzieningen missen. Bijna een kwart van de inwoners heeft een neutrale of geen mening; dat is meer dan in 2018.

16% van de inwoners mist wél een sportvoorziening in de gemeente. Dat aandeel is iets kleiner dan in 2018, maar het verschil is niet significant. De inwoners missen vooral:

- Sportvoorzieningen gericht op een bepaalde tak van sport, zoals een (extra) zwembad met ruime openingstijden of een goede sporthal in de dorpen.
- Sportvoorzieningen in de openbare ruimte, zoals calisthenics toestellen voor 'street fitness' of hardlooproutes die 's avonds goed verlicht zijn.

Sportvoorzieningen die dicht bij huis liggen en sportvoorzieningen gericht op een bepaalde doelgroep zijn minder vaak genoemd.

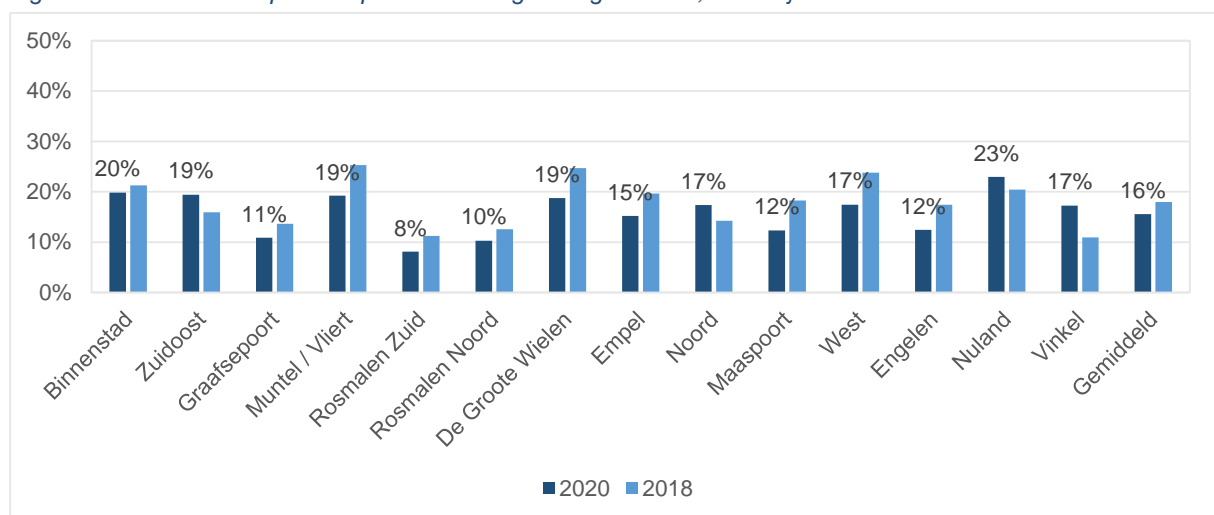
Figuur 17 Mist een bepaalde sportvoorziening in de gemeente

In Rosmalen zuid is het aandeel inwoners dat sportvoorziening mist klein

Relatief weinig inwoners uit Rosmalen zuid geven aan dat zij sportvoorzieningen in de gemeente missen. Daar mist 8% van de inwoners sportvoorzieningen in de gemeente. Gemiddeld in 's-Hertogenbosch is het aandeel twee keer zo hoog (16%). De resultaten van de andere wijken verschillen niet significant van het gemiddelde in 's-Hertogenbosch.

Figuur 18 % mist een bepaalde sportvoorziening in de gemeente, naar wijk

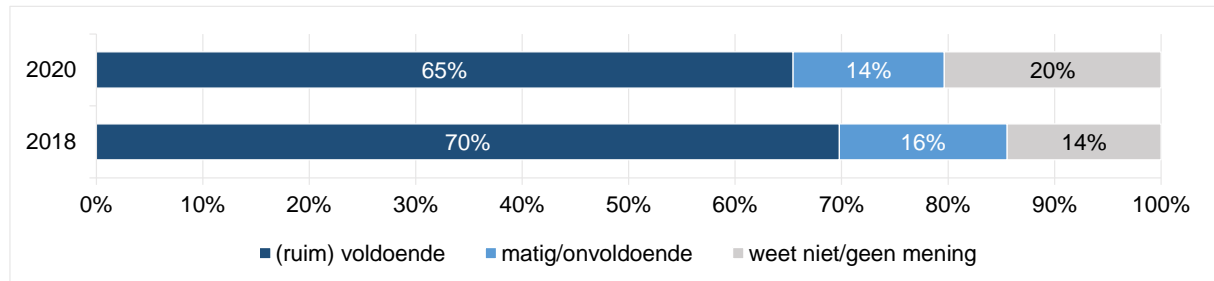

Meer inwoners neutraal/geen mening over sportmogelijkheden in de eigen buurt

Gemiddeld vindt 65% van de inwoners dat de mogelijkheden om te sporten/bewegen in de eigen buurt (ruim) voldoende zijn; dit is minder dan in 2018. Het gaat bijvoorbeeld om sporten en bewegen in de openbare ruimte, bij sportverenigingen, buurthuizen of sportscholen in de buurt. 14% vindt deze mogelijkheden matig of onvoldoende. Een vijfde heeft een neutrale of geen mening en dat is meer dan in 2018.

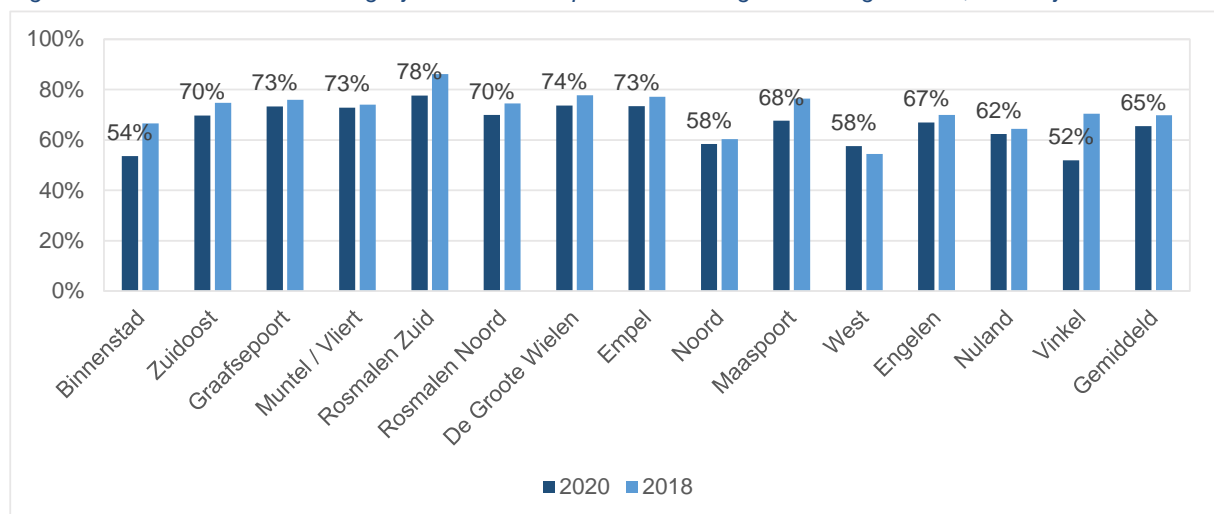
Figuur 19 Tevredenheid over de mogelijkheden om te sporten en bewegen in de eigen buurt

In de Binnenstad en Vinkel zijn inwoners het minst tevreden

In Rosmalen zuid (78%) zijn inwoners bovengemiddeld tevreden over de mogelijkheden om te sporten/bewegen in de eigen buurt. In de Binnenstad (54%) en Vinkel (52%) is de tevredenheid lager dan gemiddeld in 's-Hertogenbosch (65%).

Figuur 20 % tevreden over de mogelijkheden om te sporten en bewegen in de eigen buurt, naar wijk

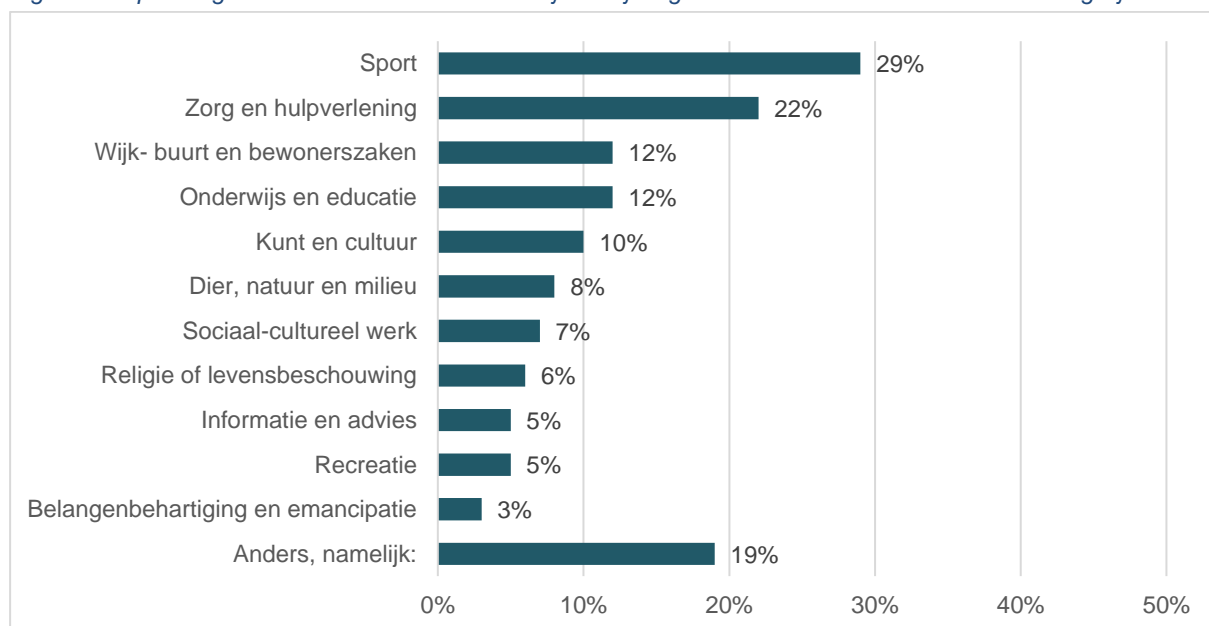
7. Vrijwilligerswerk en sport

Dit hoofdstuk gaat over de mate waarin inwoners vrijwilligerswerk doen in de sport en over de ervaren ondersteuning en waardering bij het uitvoeren van hun vrijwilligerswerk.

Inwoners doen relatief veel vrijwilligerswerk op het gebied van sport

Gemiddeld doet 35% van de inwoners wel eens vrijwilligerswerk. Onder vrijwilligerswerk verstaan we elke vorm van onbetaalde vrijwillige inzet voor anderen in de samenleving. Zo'n 3 op de 10 vrijwilligers (29%) doen vrijwilligerswerk op het gebied van sport. Samen met zorg en hulpverlening (22%) zijn dit de gebieden waarop inwoners het meeste vrijwilligerswerk doen.

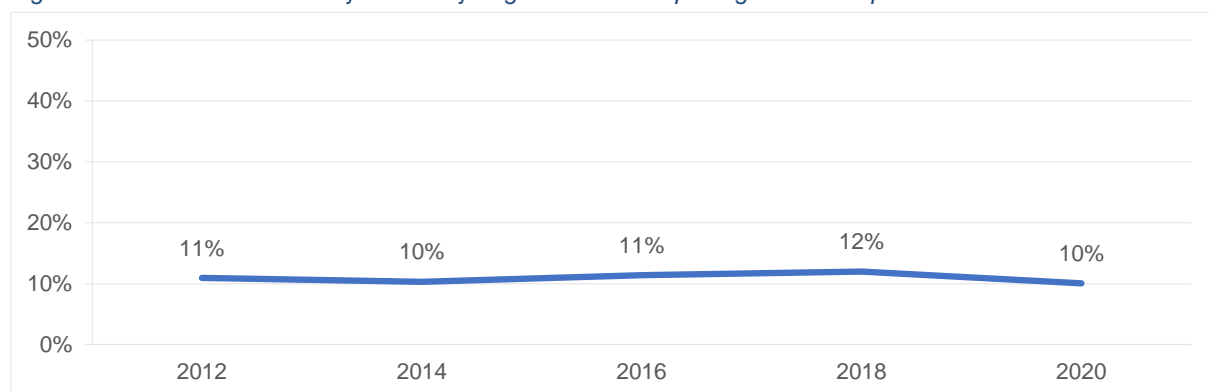
Figuur 21 Op welk gebied doen inwoners vanaf 18 jaar vrijwilligerswerk? – meerdere antwoorden mogelijk

1 op de 10 inwoners doet vrijwilligerswerk op het gebied van sport

Onder vrijwilligerswerk verstaan we elke vorm van onbetaalde vrijwillige inzet voor anderen in de samenleving. Denk bijvoorbeeld aan het meehelpen bij sportverenigingen. Gemiddeld doet 10% van de inwoners vrijwilligerswerk op het gebied van sport. Dit aandeel is iets lager dan in 2018, maar het verschil is niet significant.

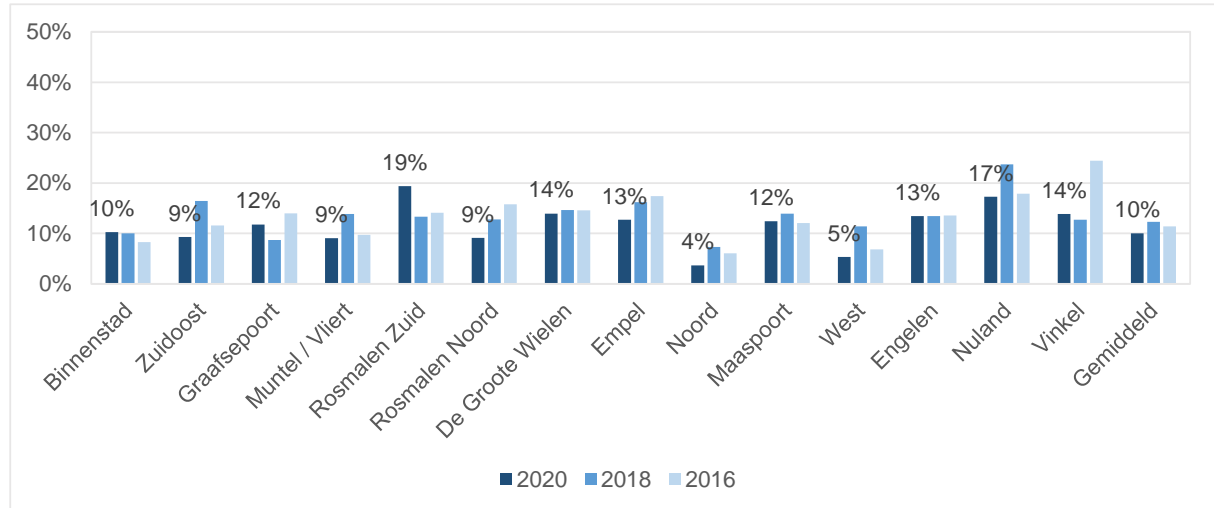
Figuur 22 % inwoners vanaf 18 jaar dat vrijwilligerswerk doet op het gebied van sport

In Rosmalen zuid en Nuland is het aandeel sportvrijwilligers het hoogst

Relatief veel inwoners uit Rosmalen zuid (19%) en Nuland (17%) doen vrijwilligerswerk op het gebied van sport. In Noord (4%) en West (5%) is het aandeel het laagst en lager dan gemiddeld in 's-Hertogenbosch (10%). Er zijn geen significante ontwikkelingen in de tijd.

Figuur 23 % inwoners vanaf 18 jaar dat vrijwilligerswerk doet op het gebied van sport, naar wijk

De meeste vrijwilligers zijn tevreden over ondersteuning

Gemiddeld voelt 70% van de sportvrijwilligers zich (ruim) voldoende ondersteund bij het uitvoeren van het vrijwilligerswerk. Denk bij ondersteuning aan bijeenkomsten voor vrijwilligers, cursussen of trainingen, ondersteuning bij het vinden van vrijwilligerswerk en advies over rechten en plichten. 8% vindt de ondersteuning die ze krijgen matig of onvoldoende. 22% heeft een neutrale of geen mening.

Een kleine groep heeft behoefte aan (extra) ondersteuning

De meerderheid van de vrijwilligers op het gebied van sport (91%) zegt geen behoefte te hebben aan (aanvullende) ondersteuning bij het uitvoeren van hun vrijwilligerswerk. Een kleine groep (2%) wil wel graag (extra) ondersteuning.

De meeste vrijwilligers zijn tevreden over waardering

Gemiddeld vindt 85% van de sportvrijwilligers dat zij (ruim) voldoende waardering krijgen voor hun vrijwilligerswerk. Denk bijvoorbeeld aan de waardering door de organisatie of mensen waarvoor zij vrijwilligerswerk doen. 13% beoordeelt de waardering als matig of onvoldoende. De rest heeft een neutrale of geen mening.

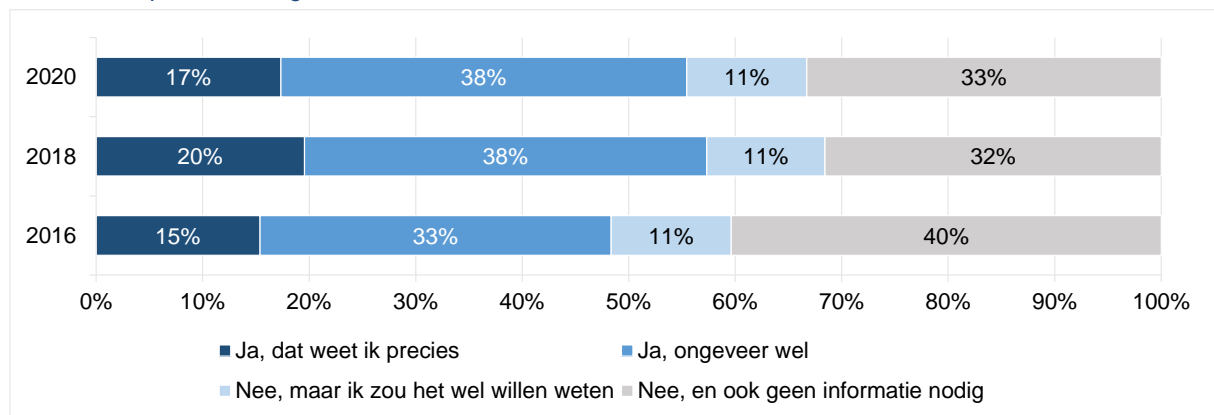
8. Informatie over sport en bewegen

Dit hoofdstuk gaat over de mate waarin inwoners weten waar ze in de gemeente terecht kunnen voor informatie, vragen en advies over sport en bewegen.

Zo'n 1 op de 10 inwoners weet niet de weg naar informatie, maar wil dit wel weten

Aan inwoners is gevraagd of zij weten waar zij terecht kunnen voor informatie, vragen en advies over het onderwerp sport en bewegen. Gemiddeld geeft 55% van de inwoners aan 'ja, dat weet ik precies' of 'ja, ongeveer wel'. 33% zegt 'nee, en ook geen informatie over nodig'. 11% geeft aan 'nee, maar wil het wel weten'; dit aandeel is constant in de tijd.

Figuur 24 Weten inwoners vanaf 18 jaar waar ze in de gemeente terecht kunnen voor informatie, vragen en advies over sport en bewegen?

Dit zijn relatief veel inwoners uit de Binnenstad

Met name in de Binnenstad geven relatief veel inwoners aan 'nee, maar wil het wel weten'. Inwoners uit Rosmalen zuid (5%), Empel (5%) en Engelen (6%) geven dit minder vaak aan dan gemiddeld in 's-Hertogenbosch (11%).

Figuur 25 % inwoners vanaf 18 jaar dat antwoordt met 'nee, maar ik zou het wel willen weten'; naar wijk

